

Warszawa, 10.05.2016 r.

Sz. P.
Minister Zdrowia
Konstanty Radziwiłł
Ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa

Konstanty Radziwiłł

W nawiązaniu do spotkania z Panem Ministrem, które odbyło się 31 marca 2016 r. i rozmów, podczas których ze zrozumieniem przyjął Pan argumenty dotyczące konieczności zapewnienia powszechnej dostępności porad laktacyjnych oraz zadeklarował gotowość podjęcia prac, skutkujących jej zapewnieniem, zwracam się z uprzejmą prośbą o wpisanie porady laktacyjnej do koszyka świadczeń gwarantowanych.

W Polsce dostęp do opieki laktacyjnej jest niewystarczający. Konsekwencją tej sytuacji jest zbyt częste karmienie dziecka mlekiem modyfikowanym. Sytuacja taka już teraz powoduje wiele negatywnych konsekwencji i problemów zdrowotnych, które – jeśli nie ulegnie ona zmianie – będą narastały.

Dowody naukowe wskazują nie tylko na skuteczność mleka kobiecego w zapobieganiu wielu chorobom u żywionego nim dziecka, ale także korzystny wpływ naturalnego sposobu karmienia na stan zdrowia matki. Karmienie piersią zmniejsza ryzyko wystąpienia infekcji dróg oddechowych (w tym: zapalenia ucha środkowego, zakażenia wirusem RSV, zapalenia oskrzelików), zakażeń przewodu pokarmowego, astmy oskrzelowej, bakteryjnych zapaleń opon mózgowo-rdzeniowych, sepsy, zakażeń układu moczowego, cukrzycy typu I, chłoniaka, białaczki, a także nagłych zgonów niemowląt. Prawidłowe ssanie piersi przez noworodki i niemowlęta to również potwierdzona profilaktyka wad zgryzu i próchnicy, stanowiący duży problem już u najmłodszych dzieci. To także skuteczna i tania metoda zapobiegania zaburzeniom artykulacji.

Znaczenie karmienia piersią dla zdrowia dzieci potwierdza także opublikowana w roku 2014 metaanaliza 25 badań (obejmująca ponad 200 tys badanych, z lat 1997-2014, w tym 12 prac europejskich,) nad otyłością. Wykazano w niej protekcyjny efekt karmienia piersią w profilaktyce otyłości w wieku dziecięcym. Jest to szczególnie ważny argument, gdyż wzrost nadwagi i otyłości wśród dzieci jest poważnym problemem zdrowotnym i epidemiologicznym w Polsce. Ministerstwo Zdrowia podejmuje szereg działań, aby przeciwdziałać temu zjawisku. Przeciwdziałanie temu problemowi jest m.in. celem strategicznym nr II ujętym w projekcie rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016–2020. Wykaz zadań do realizacji w ramach celu operacyjnego 1: „Poprawa sposobu żywienia i stanu odżywienia społeczeństwa oraz aktywności fizycznej społeczeństwa – Narodowy Program Profilaktyki Nadwagi i Otyłości” zawiera pkt. 5) promocja karmienia piersią, w tym zapewnienie dostępności do profesjonalnej pomocy w zakresie rozwiązywania problemów laktacyjnych, wdrożenie porady laktacyjnej jako świadczenia gwarantowanego,..).

Karmienie mlekiem matki jest szczególnie istotne dla dzieci chorych od urodzenia lub rodzących się przedwcześnie. Dla tej grupy dzieci mleko kobiece jest niejednokrotnie lekiem ratującym życie, a także zmniejszającym ryzyko wystąpienia typowych dla takich niemowląt powikłań, jak: martwicze zapalenie jelit, dysplazja oskrzelowo-płucna, retinopatia wcześniacza, późna sepsa. Karmienie mlekiem matki obniża też ryzyko ponownej hospitalizacji tych dzieci, już po okresie noworodkowym. Karmienie piersią tych niemowląt. Pozytywnie wpływa na rozwój poznawczy tych niemowląt, a w przyszłości skutkuje istotnie rzadszym zapadaniem na choroby cywilizacyjne, takie, jak cukrzyca typu 2, nadciśnienie i inne choroby układu sercowo-naczyniowego. Opublikowana w ubiegłym miesiącu analiza brytyjskiego konsorcjum medyczno-ekonomicznego (Uniwersytet w Yorku, 2016) wykazała, że zapewnienie wszystkim wcześniakom żywienia mlekiem kobiecym, zgodnie z zaleceniami WHO, przyniosłoby znaczące oszczędności dla budżetu państwa (ok. 8 tys. funtów/ 1 wcześniaka). Byłyby one wynikiem poprawy stanu zdrowia tych dzieci i zmniejszenia wydatków na ich leczenie, a w przyszłości, gdy staną się dorosłymi – także ich wydajności jako pracowników oraz poprawy jakości ich życia.

Wiele badań potwierdza protekcyjne działanie karmienia piersią u kobiet w takich schorzeniach jak choroby układu sercowo-naczyniowego, cukrzyca typu II, nadciśnienie, osteoporoza

(po okresie menopauzy) oraz niektóre choroby nowotworowe. Zgodnie z "Europejskim Kodeksem Walki z Rakiem", znowelizowanym w 2014 r., karmienie piersią jest skuteczną metodą profilaktyki raka piersi.

Argumentów przemawiających za karmieniem piersią jest więc coraz więcej. Jest to niewątpliwie wzorcowa metoda żywienia niemowląt i małych dzieci, którą należy upowszechniać, promować i wspierać. Większość korzystnych następstw karmienia piersią, zarówno dla matki, jak i dla dziecka, jest jednak zależnych od dawki. O korzyściach zdrowotnych, jakie dziecku i matce przyniesie karmienie piersią decyduje fakt wyłącznego karmienia piersią dziecka przez pierwszych 6 miesięcy po urodzeniu i długość okresu karmienia, tj. kontynuacja karmienia przynajmniej przez rok lub dłużej. Prowadzone również w Polsce badania wykazują, że mleko kobiet karmiących ponad rok od porodu nadal zachowuje bardzo wysokie wartości odżywcze i immunologiczne.

W Polsce zdecydowana większość (ponad 98%) kobiet po porodzie rozpoczyna karmienie dziecka swoim mlekiem. Niestety ponad połowa z nich rezygnuje z tego sposobu żywienia już miesiąc później. Najczęściej jest to spowodowane brakiem dostępu do profesjonalnego poradnictwa laktacyjnego, finansowanego w ramach powszechnego ubezpieczenia. Obecnie w Polsce większość matek chorych noworodków i wcześniaków, które wymagają dłuższej hospitalizacji, jest wypisywana ze szpitali w kilka dni po porodzie, zwykle w okresie, kiedy laktacja jeszcze nie jest ustabilizowana. Kobiety te są pozostawiane same sobie, również w kwestii odciągania pokarmu i radzenia sobie z pojawiającymi się problemami laktacyjnymi. Taka sytuacja zwykle prowadzi do szybkiego zakończenia karmienia naturalnego ich dzieci, gdyż w Polsce łatwiej jest uzyskać dostęp do mleka modyfikowanego niż do porady laktacyjnej.

Personel medyczny sprawujący opiekę nad matką i dzieckiem, w tym położne środowiskowe, nie jest dobrze przygotowany do rozwiązywania takich problemów. Ponieważ wynika to przede wszystkim z niewystarczającej w tym zakresie edukacji zarówno przed-, jak też podyplomowej, zwracamy się do Pana Ministra z prośbą o podjęcie interwencji także w tym zakresie. Uzupelnienie tej wiedzy będzie jednak procesem długotrwałym i niełatwym, wymagającym od personelu medycznego zmiany wieloletnich nieprawidłowych nawyków i zasad postępowania w przypadku problemów laktacyjnych. Ratowanie coraz bardziej niedojrzałych wcześniaków, jak też zwiększający się stale odsetek porodów zmedykalizowanych sprawiają, że jest coraz więcej problemów laktacyjnych

i zaburzeń w karmieniu dzieci, wymagających znacznie bardziej specjalistycznej wiedzy i umiejętności, niż zakres, jakim może zazwyczaj dysponować położna środowiskowa. W tych sytuacjach pomoc dobrze przygotowanego merytorycznie doradcy/konsultanta laktacyjnego, w ścisłej współpracy z innymi specjalistami, jest nieodzowna.

By uzyskać istotne efekty zdrowotne, jakie daje karmienie piersią, należy zapewnić kobietom i dzieciom profesjonalną, powszechnie dostępną i nieodpłatną pomoc laktacyjną. Dlatego wnioskujemy o **jak najszybsze włączenie porady laktacyjnej do koszyka świadczeń gwarantowanych** i zwracamy się do Pana Ministra z gorącą prośbą o pilne podjęcie prac w tym zakresie. Pragniemy podkreślić, że w projekcie dotyczącym **Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020**, zostało już ujęte **świadczenie dotyczące profesjonalnego wsparcia laktacyjnego, w tym porada laktacyjna**. Fundacja Rodzić po Ludzku deklaruje gotowość uczestniczenia w pracach i ewentualnych konsultacjach dotyczących tej kwestii.

2 *porozumien*

PREZES
FUNDACJI RODZIĆ PO LUDZKU
Joanna Pietrusiewicz
Joanna Pietrusiewicz